

Бо чылдың октябрь 14-те улуустурут Запороженин аймагы чонлары бийлиг электораттардан тарап хостанын хосталганда бэр 30 чылды демде-дар. Дийин өсүдүс чылдары од хоор-рой таптыгыма кылдыр өскөргөс, «Носмос», «Шевченковский», «Хортицкий»

деп чаа-чаа микрорайоннар кылдырган. Бүдүрүс болгон културалык албан чөйрөс калбарган. ЧУРКА: хоорайның кол — Ленин кудумчуу. А. КРАСОВСКИЙНИН ФОТОУ. (СЭТА-ның фотохроникасы).

ЧАГЫДЫЛГАНЫ УЛАМ КАЛБАРТЫР

1974 чылдың солуннарына чыгыш журналдарына чыгыш-тагы угулдулар турар. Совет кижилеринин күн бүрү аягында, аймактарындагы пар-лакта шыкчы дуулаачы, су-мелетти болур. Партия, проф-физикт, комсомол, организаци-лары, «Союзпечать» черикчи аймакчылары чыгышты кампанын чедикширин чорудар дээр кемчегерин ап турар.

Октябрь 20-де мезе-биле алдыра, республикада 124820 экзemplар солуннар болгон журналдар чыгыштыган, азы эртен чылдың бо үезинде 9247 экзemplар хой болуп тур-тур. Нинти-биле Кызыл хоорай-да, Монгун-Тайга, Токму, Бий-Хем, Өвүр районнарга пар-лакта чыгыштыгыз өжү. Бо ажил ыраккы Монгун-Тайга районода өжү организас-таттыган. Мында өбүдүс бу-руз азын кыш чыгыштыгы-лыг болгон турарын чедик азыр солуннары салган. Ол районну номчуучулары амы-канында 2270 экзemplар сол-уннар, журналдары чыгыш-тып алган. Азы чыл өжөндө мөңгү-тайгага болгон 2670 эк-зemplар чыгыштыгылыг тур-ганнар.

Паралта чыгыштыгыз Бай-Тайга, Чөөн-Хемчик, Улу-Хем,

Тес-Хем, Тайды районнарга ам-даа шуудаанын турар. Даш-тыны парлаганы чыгышты ал-дырыны хуусаазы ноябрь 1-де, топ солуннарга болгон журналдарга ол айың 25-те доостур болгон. Бичангаш чер-чөдө партия, комсомол, хой-ниги • организацилары парлаганы хой-ниги тарак-дычыларын, харылаанын аймакчыларын дамыштыр номчуучу бүрүзү куузон со-луннары, журналдарын ча-гышты алган турарын дээр ажилдар алпар. Илангыч парлагта чыгыштыгызын та-лазы-биле котомка ажил-дап келген үстүндө алаанын районнарга ор-ганизастыг кемчегерин улам күштелдирер негетинин тур-ар.

Чыгыштыгы кампанын чыгыш доостурунга чедик хуусаа азын чыгыш. Көдөңнү болгон хоорайларын номчуучулары күзүн солуннар, журналла-рын чыгышты алган турарын азын бүгү-де кемчегерин алдыр чугула.

А. КОЛ.

Совет парлагалга чонук халыкшы аажок улаткан, ол болза кижилерин били-ниг болгон културалык били-ниг херечиле турар. Ооң

Совет-моол найырал айы

Совет база амы-дуума моол улустарын бузуубас мөңгө найыралы Совет Эвилелин Коммунист партияны болгон Моолдуу Араттыг революстут намынч катгис эинде, тайбың болгон соци-ализм дээр, социалтиг ин-теграцияны быжыллары база көгүдери дээр оларынч дем катгыштырган демиселинде илгерилеттинин турар. Ини чурттуң амы-дуума найыралын Владимир Ильич Ленин болгон моол улустуң алдарың огу Суз-Батор үн-дегизин, калып быжыктыр-ган.

Моол улустуң алдарың огу Суз-Баторун болгон ооң эштеринин тургускан пар-тияны чурттуң революстут, депшигелит бүгү күштерин сырый катгыштырган болгон улустуң революстунин 1921 чылдың июль айда тилегин хайдырып, депшигелит көгүдүдө орутку моол улус-ка ажилды берген. Моолдуу Араттыг революстут намы марксизм-ленинизмни ном-налы хажык топка эдер-рин, чаа амыдыралды тургузарынын өндүр-чаагы улуг херез чедикши-ринин удурутун келген болгон удурутун-даа турар. Моол улус-туң көгүдүдөгизин революст-ут орутуңа берген болгон мбондоттар таваржып келген. Боттарынын тергиделин өс-күган-феодалдар улустуң эрге-чарыгын утуктап чок кыл-дырып бар-ла шаа-биле ор-далжып турган. Чурттуң реак-сылыг иштиги күштеринин, сүлүзчилерин болгон тура халыкшыларын басканын, даштыкы капталды кызып үндүргени, шажы-биле демис-сел, үлүстүрү болгон көдөз ажил-агынын Моолга сайы-ратканы — ол дээрге совет улустуң амы-дуума дуулаам-чыгына даганын Моолдуу Араттыг революстут намынч чедикширин боттадырып катгычым улуг чарыгыла-ры-дыр. Амы-дуума Моол-дуу ажилчы чонларыны угу-румоз, О. Кызыл-оол, Д. Дар-ма шыкш эштерин чыгыштык солун, сөткүдүдүс түс бүрү түкү 30—50 рубль чедик тур-ган. Чаа чылдың парлагта ча-гыштыгыз ам-даа үргүдүлөп турар.

Я. ДОЖУ.

БУЗУЛБАС НАЙЫРАЛ

ругаларын чедикширин шиптирлээн болгон соци-ализмни тургузуп кирипкен, а шаанда жолданган чорам Моол ач чектелген соци-алист күрүс кылдыр сай-ыраан.

Моолдуу ажилчы чонлары СССР-ниң тургустуунамын 30 чылды азыр болдурган социалисттиг чарыгы калбар-тын. МАРН-ның XVI съезди-нин шиптирлерин амыды-ралга боттадырышаан, 1972 чылда улус чедикширинде болгон. Азыр-бойдуң бай-далы нарын болуп турган-даа болза, Моолдуу малчынын малды 8 миллион баш чаш түлү өстүрүп алган. Ооң түн-дөндө күрүс ажил-агыла-рында малды баш саны 6,7 хуу, көдөз ажил-агы катгы-жыкшыларында — 4,7 хуу өскөн. Күрүсөтүс өжү болгон сүт садыр планар ажык хуу-сетинген. Хой, малдын 4000 ажил калжыларын, 230 өрүм-нүн, 940 каскан кудуктарын ажилгалта кыргын.

Моолдуу алдарың ажилчы амыдыралды кыргын тилегин 1972 чылда база чедик элгин: продукция бүдүрү-пкан чедикширин күстүттин. Чуртта чаа бүдүрүлгөс ажилал элгезин. Республи-када чик үлүстүрүң эң улуг бүдүрүлгөс — Дарханда тоң даараар фабрика ажилгалта кыргын. Ол фабрика чылда 700 муң хой кезин болбазырадып кылдыр, 1972 чылда Совет Эви-линин дуузы-биле комби-корм комбинаттарын болгон Чойбалсан хоорайга азы-чөм комбинаты ажилгалта кыргын. МАР-ның улустуң бүдү-рүлгөс 1972 чылда нинти-биле 11,4 хуу, үлүстүрде күш ажилды бүдүрүлгөс 10,5 хуу, национал орулга — 3,9 хуу, өскөн.

Моол улустуң амыдыралы-нын материалды болгон кул-туралыг денилден бейдир тала-зы-биле МАРП-ның XVI съез-динде шиптирлерин күс-сөдүрүлгөс, 1972 чылда чон-чонун кижилеринге оонаш-тыр, боттуң орулга — 4 хуу көдүдүн, 62,3 муң дөрбөлүн метр хемчазың чурталга шөдүн, нини өрөдөгизин 45 школарын туткаш, ажилгал-ка кыргын. Күш-ажычы че-дикширининге соруң кыргын моол өңүктөр беш чыл пла-

нынч чыккы чымынч даалта-ларын эрестиг күсөдүн турар-лар.

Совет Эвилели болгон соци-алист өскө-даа чурттар-биле Моол Арат Республиканың амы-дуумалыкы сырый кады ажилдажылгазын Моолга соци-ализмни чедикширинин тургу-зарына идиин берип турар. СЭКП ТК-ның Чингизе сек-ретари эш Л. И. Брежнев баш-таан совет партия-чазак деле-гизин МАР-га чоруп турган үеде — 1966 чылдың январь 15-те найырал, кады ажилда-жылга болгон бот-боттарына дуулажылга.

Дуулажылга дуулажылга СССР-ниң болгон Моол Арат Республиканын аразына ке-рзин чарган. СССР-ниң база МАР-ның политика, экономи-ка болгон култура талазы-биле кады ажилдажылгазын быжылгаларына чугула ролду ол кероз ойнал турар.

«Улуг Октябрьдан төртүтүн-ге социалист чаа делегиз-ин эң баштайгы ийи күрүс-лөринин — СССР-ниң болгон МАР-ның аразына харылаа-ларынч тургустуунамынча ба-а сайырап хөгжөдөгизин бү-гү төөгүзү — пролетарын ин-тернационализмни принци-терин амалырапта боттадыр-ганынч чыгыштыгыз ула-гер-чазак бот турар деп, МАРП ТК-ның Бирги сек-ретари болгон МАР-ның Ми-нистрлер Чөвүлелинин Дар-газы Ю. Цеденбал СССР-ниң 50 чылдыга тураскааткан Моолга болгон байырыл ху-ралга чугаазынга демел-гезин.

Совет Эвилелинин болгон Моолдуу аразында экономик-тиг кады ажилдажылга ула-ма халылап, хой талагы бооп турар. Ол кады ажилдажылга социализмни материал-тех-никтиг базанын тургузар та-лазы-биле моол улуска боттуң дуузын чедиреринге ула-данган Чингиздегизин Моолга Совет Эвилели берип турар. Ол чазылынын күс-сөдүрүлгөс болгон СССР-ниң киржигезин-биле Моолдуу азы улустуң чыгыштыгыз болуп — Улан-Ба-торга бүдүрүлгө комбинаты, демир-орунтары, «Найаха» деп хоорай-даш шахтазын бол-гон өскө-даа бүдүрүлгө че-рлерин тузуп кылган. Дархан болгон Чойбалсан хоорайлар улуг улустуң төптөри кылдыр сайыраан. Совет тузут ор-га-

низацилары Дархан хоорайга чыгыштыгы-биле ажилдар электораттарыны, хөмүр-даш казыр черин, тузут мате-риалын кылдыр хойнигетти. Дархан — Шарып — Гол аразы-ның демир-оруну тузуп кыл-ган.

Совет Эвилелинин болгон МАР-ның аразына садымга-жылга дуулажылга протоколга дууштур 1973 чылда ийи чурт-туң аразына бараан солчул-газы эртен чылдаа-биле де-лгизгө — 15 хуу, озер. Чаа машиналарын, дериглерин, транспорт херекселерин, неф-тин, нефть продуктуларын болгон өскө-даа чүдүлгөс Со-вет Эвилели амы-дуума Моол-га чорудуп бээр. Моол Арат Республиканың СССР-ге хой дү-гүн, этеп каап алгы-кешти, ажилчы аң-өлүктү чорудуп бээр.

Моол Арат Республиканың кадарың белекээр совет моол кады ажилдажылга оона черин ээлеп турар. Дээ-ди, ортукм эртемнин 15 муң моол кадарынын СССР-ге белекээр. Экономиктиг дуу-лажылга Чөвүлелине МАР киргенден бээр үениң иш-тинде амы-дуума социалист-тиг чурттарын дуулажылга-кымчезин 200 ажил бүдү-рүлгө черлерин Моолга ажил-галта кыргын.

Дарханга үлүстүр компе-кзин деририге СССР-биле кады Польска, Чехословакия, Болгария болгон Венгрия ба-за кыргын. Силиктити туу-бу бүдүрүлгөс, цемент заводу, а ол шыкш өскө-даа бүдүрүлгөс ол чурттарын дуузы-биле тузуп кылган. Моолга хой тузуттарын кыл-дырынга ам ГДР болгон Румы-ния база кыргын турар.

Моол Арат Республиканың делегизе ажалдары болгон салдары чыл бүдүрүлгөс өзүп турар. Моол амы үеде 60 күрү-нелер-биле дипломаттыг хар-ылаазы болгон КНО-нун, ЭДЧ-ниң болгон өскө-даа де-легиз организациларынын ке-жигүчү бооп турар. Азия бол-гон Африка чурттарынын чо-нуң нини конференцияны 1972 чылдан август 14-тен 18-ке чедик Улан-Батор хоорайга болуп эртен. Азияны болгон Африканын 56 чурттарынын төлгөзүн, хайгаракчылары ол конференцияга кыргын.

Делегизин коммунист шипчезининин чыгыс эвин

быжылгалар дээр МАРН ил-гер-кейи демесижин турар. Моолдуу Араттыг революстут намы «Э» ажил партия-бол-гон дорт халылаагы. Делегиз-ини чугула айттырыларынча хамарштыр МАРН Совет Эвилелинин Коммунист пар-тиязы-биле болгон амы-дуума өскө-даа партиялар-биле до-ктаамал сандалоонду солчул-шаан, амы үениң ревизионис-теринден база оппортунисте-ринден марксизм-ленинизмни камгалар херекке төлөтүп са-лыкшынын кирип турар. Улустар аразына тайбынч болгон найыралды быжылга-рыне улаган илгерилет даштыкы политиканы Моол Арат Республикка чорудуп тур-ар. СЭКП ТК-ның Чингизе секретари Л. И. Брежневти АКШ-ка, ГФР-ге, Францияга азы-чорудуң түнелдерин моол улус эвин-биле дөткөз.

Совет болгон моол улустары-нын аразына амы-дуума хар-ылааларын улам на калбар-тып талазы-биле улуг ажилды Совет-моол найырал нини-гел-ли болгон чер-чөдө ооң сал-былары чорудуп турар. Со-вет-моол найырал нини-гел-ли Тыва сабыры 1962 чылда тургустууган. МАР-ның Усе-Нур, Баян-Улугай болгон За-хан аймактары харылаа-рын ол тузуп турар. Улус ажил-агынын, културанын хөгжүлгө талазы-биле дү-жүлгө солчулазын чыл бүрү-де улам калбарган.

Бо чылын бистин республи-кага МАР-ның сүт ажил-агы-нын, иш болбазырадыр үлүстүрүң, харылаанын, салгытын, амырал халдыр-гылазынын, хой-ниги чеме-нигелзинин, културанын ажилдажылгы кээп чораш-барган.

Бистин республиканын проф-физикт, спорт төлгөзүн, баш-кылар, эчилер Моол Арат Республикка чораш, келген. Чүрөктүн хамызыдан эвиле, ол ажилгыт ужуражыкшы-ларынч түнелдери амы-ду-ма совет, моол улустарын аразында, Тыванын болгон Моолдуу аразында лайырал улам быжыккан.

А. ЕМЕЛЬЯНОВ.

СЭКП обкомунун лектор ба-лунуң удурутукчуу.

БҮГҮ ДЕЛЕГЕЙ КОНГРЕЗИНГЕ

ПАРИЖ. «Юманите» солун ол делегей чымынч ажил-тынарыга тураскааткан чү-дүгө мында деп биззев: «Тайбыңа ийишылдыг күш-териниң Бүгү-делегей конгрес-сий хой төлөзөкчилерин болгон чугаалажык көр айттыр-лары калбак бооп турар ужу-рудан делегизе бирги чөй-гөңнү ужу-дуулажык болууш-кун болур».

УЛАН-БАТОР. Тайбыңа мынакшыдыг күштеринин Москвага ажилтынар Бүгү-делегей конгресс тайбыңа мынакшыдыг бүгү күштеринин чыгыс эвин болгон сырый катгыжыкшынын улам бы-жылгаларына чаа чугула уе-чала болуп деп. МАР-ның Министрлер Чөвүлелинин Даргазын ораагызын Д. Цеденбал «Ун» солунунч көрөспонденттерге интер-вьююнга медөгезин.

ХЕЛЬСИНКИ. Тайбыңа мынакшыдыг күштеринин Москвага болуп Бүгү-делегей конгресс делегизе дыка улуг ужу-дуулажык болуушкун-дур деп. Социалист ажилчы партиянын Тайбын комите-тинин даргазы Ола Викстрем медөгезин.

АДДИС-АБЕБА. Тайбыңа мынакшыдыг күштеринин Бүгү-делегей конгрес-сий Москвага эрттер деп турарын хостуг Афри-каның чурттарында кай-гамчык улуг ужу-дуулажык деп үнелен турар. «Тайбың талаагычыларынч Москва шуудулазы төөгүдү болууш-кун, чер бөмбүрээзиниң улус-тарынын эл-сепкил катгыш-тырылажынын, бүгү делегизе ге билиг тайбыңа оларынч чүткүдүлгө күчүдүт илери-ли болур» — деп, Ганамич на-ционал Тайбын Чөвүлелинин президентин Джонни Хансен медөгезин.

Африканың хой-хой чурт-тарында ук конгресстин идеяларын, сорулааларын пропагандалаар улуг ажилды чорудуп, делегизе, ки-но-чүрүк көрүдөдөр, семи-нарлар эрттерин организас-таттынын, империализмге, ко-лонизализмге уду демисел-дин, национал хамарышкан-чорукту быжылгаларынч, улустар аразында дем кат-гыштырып ажилдарынын айттырыларын ачаа чугаала-жып турар.

(СЭТА).

АРЫН ЧААР БОЛГАШ БЫТ ЧОК ЧОРОК

КАРАКАС. (СЭТА). «Ма-онист удурутукчулар эл-сеп-ки катгыштырылажы бол-гон интернационализм дуга-иында эидере чулурун турар херезиле, чонун шипыла-лар ол принциптерге мыры-лар ол принциптерге туруштут хеделин турар» — деп, Вене-суаланын коммунистеринин «Трибуна популяр» солуну биззев. Чилинин шериг-фа-шистич сүлүзчөдөдөрүнүн ча-заан буу-дууа хулаң көргөш, Улусту чыгыс эл чазанынч төлөзөкчи эл азияны «Кы-даттап шөлүң үндүргөш, ма-онизм бодуңуң хоралыг үзөли-н көргөскөн. «Шүкү делегиз» чурттарынын бодуңуң төлө-зөкчилерин бис дөткөз, пе-кия удурутукчуларынч ме-дегиздер чулурун турары-нын аялыштык ол полити-када тодаргай-ла көстүп турар дээрин «Трибуна по-пуляр» медөгезин.

Маонист боттарын «Чили революсттарынч чогу-на намылаачылар» бис деп, калбаа-биле угулгалар чар-лап турарын ук солун «Чили эрттер арын чаар болгон ият чок чорук» деп алган. Ам маонист чүгө Чилинин шер-иг сүлүзчөдөрүнүн чазанын-ча херек кырында дөткөм көргүзүп турар эес, харын чили датиоттар-биле эл-сепкил катгыштырылажы илгерилерин чүтү-бүрү ка-жарлашкылар-биле боогдан

турар. Олар президент Саль-вадор Альендин шериг үй-мөонисттеринин алурун каа-лын алытаалып барган. Олар фашист шериг кдегеттерге кара-байлыктаган. Чилинин коммунисттеринин Чингизе секретари Луис Корваланынч болгон политиктиг хоругдал-даа турар өскөдөрүн-даа амы-тынын камгалар дээр делегиз кампанынча кыргын-дан ойталган.

Президент Альендинин амы-тынын өсүганга хуңуң-деп бээр ай болганда, ооң тураскаалын Улусту на-зактыг Пенкине элчин черин-ниң хуңдуктеп демдөзлөрүн Мао боттү хоруп каан, ооң база бир бужар үүдгелди ол болган. Чилинин Улусту чазанынч элчин илгиди бээр дөткөз, чүгө дээрге «ону Чилинин дипломаттыг төлөзө черинин баштыны див-ес апарган» деп, ук чазак-тың элчин Армандо Урибег Пенкинин чыгыра чөйрөс чыгыткан.

Солунуң оон ийи айт-канын боттар алырга, ил-гиди түрбүжө, Чилинин шериг үй-мөонисттеринин чазанынч төлөзөкчилерин Чоку Эпи-лай шайлаалга келдирип ча-лаан. Маонист социализмге болгон пролетарынч интерна-ционализмге боттарынын өскө-дөрүн болгон боттуң амын ыңчалдыр көргөскөн.

ДЕЛЕГЕЙ БО ХҮНЧЕРДЕ

ЧЕПСЕГЛЕНИШКИНИ ДҮЖҮРЕРИН ЧУГААЛАЖЫП ТУРАМ

НЬО-ЙОРК. (СЭТА). КНО-нун Кол Ассамблея-зын XXVIII сессиязынын бир дугаар (политиктиг айттыр-ларынч болгон айыл чок хо-роук айттырларынч талазы-биле) комитети чепсеглениш-кин дүжүреринге хамарыш-кан айттырыларын чугаала-жып эгезин. «Чепсеглениш-кин дүжүрер талазы-биле бү-гү-делегей конференция», «Эндере чепсек бүдүрүлгөс экономикага хамарышкан, со-циал уружтары болгон де-легизин тайбыңа, айыл чок чоругуна оон оона хо-ралыг салары», «Чепсеглениш-кин дүжүрерин болгон бүрүн дүжүрер өскө-даа ол чикештиг айттырларын комитеттин хуралына чугаала-жып.

Совет Эвилели чепсегле-нишкин дүжүрер талазы-биле бүгү-делегей конференция-ны Ираның төлөзөкчи Ф. Ховейда КНО-нун Кол Ас-

зын чымылдарынын бузул-диг талаагызы бооп келген болгон бооп артар-даа деп, СССР-ниң төлөзөкчи А. Л. Рошин санал берген, ме-дөгезин. «СЭКП-ниң XXIV съез-динин чүдүлгө деп көргөн совет Тайбын программасында СССР-ниң чыгыш чок ту-ружун ыңчалдыр айткан» — деп, ол медөгезин.

«КНО-нун Айыл чок чорук Чөвүлелинин шериг боджөтте-рин 10 хуу кызыр болгон оон кампан алынар ашка-то-рептинин чамазыны хөгжү-рар чурттарга дуза чедире-рин ажилгалта дугаа-жылга чугула, дораз чугаалажык чок айттырылар Совет Эви-лине КНО-нун Кол Ассамбле-язынч амы сессиязында чугаалажык көрү-биле кыргын деп, СССР-ниң төлөзөкчи Ф. Ховейда КНО-нун Кол Ас-

самблеязынч шиптириниң бзу-лаар эртен чылын тургус-туган, чепсегленишкин дү-жүрер талазы-биле бүгү-де-легиз конференцияны беле-келдин тускай комитетинин ажил-чорудугуна чугаала-жып. Комитеттин бүгү кежигүчери чепсегленишкин дүжүрер та-лазы-биле бүгү-делегей кон-ференцияны чымылар деп са-налдан дээрин ол медөгезин.

АКШ-тын төлөзөкчи Д. Мартин стратегтиг чепсегле-нишкенин кызыгарлаар ду-гаа-жылга СССР-биле АКШ-тын аразына чугаалажыкшы-нын чепсегит күштерин, чепсегленишкенин талаар айыл-биле деңге кызыр ду-гаа-жылга чугаалажыкшынын амы, ажаа холбаштыр Топ Еуро-рога алыр хемчегеринин. Евро-рога айыл чок чорук, ка-ды ажилдажылга талазы-биле чөвүлгө хуралын чугаала-жып бодуңуң чугаалажып айткан.

КНО-нун Айылы чок чорук Чөвүлелинин чугула шиптири

НЬО-ЙОРК. (СЭТА). Айыл чок чорук Чөвүлелин дораз-нын 24-түн эртенде болу-рун дүрген чымылдарын ху-ралына Совет Эвилели биле Каттыккан Штаттарын кады кыргын резолюцияны чыгыс үн-биле хулаң алган. Ол резолюция Чооку Чөөн чүк-ке кангы-даа атыккажыш-кынын болгон дайын чо-рудуларын дор-доразан со-кадырын болгон бо чылдын октябрь 22-де турган чөй-рөчө шериглерин атак-ла-ларын негезин.

Израильдин египет шериг-леринин тургуштары болгон тайбын чурттакчылыг чөйрө-лөс өр бот-биле халдаш, аты-ккажышкынын сокадыр дугаа-жылга шиптирини үзөли-биле холбаштыр Египеттин чазанын дөзөкин боттар Айыл чок чорук Чөвүлели-нин ол хуралын база катан чымылдарын.

СЭКП ТК-ның Чингизе сек-ретари Л. И. Брежнев биле АКШ-тын төлөзөкчи — кү-рөс секретари Г. Киссин-джерин Москвага беседла-рынын үезинде чедик алган принципалдыг дугуруж-уш

кунун тодаргай-биле барым-даалажышкан, ол айттырын Айыл чок чорук Чөвүлели-не чугаалажык көргөн. Ол шыкш ара-иразыл талаарын мейсегленишкенин шиптирлеринин боттуң ар-галин тыварынын орун Мос-квага чедик алдыган дугу-ружун ажитканын ачаа оп-алап медөгезин.

Израиль төлөзөкчилер удуураанын түрбүжө, Айыл чок чорук Чөвүлели дара-зында резолюцияны чыгыс үн-биле хулаң алган.

Айыл чок чорук Чөвүле-ли 1973 чылдын октябрь 22-де бодуңуң 338-иң резолю-цияны үндөзгөз:

1. Кангы-даа атыкка-жышкынын болгон бүгү-де дайын чорудуларын дор-доразан сокадыр дугаа-жылга бодуңуң шиптирлерин ба-дытажышкан, атыккажыш-кынын сокадыры күштү бооп эгезин үеде чедир тур-ган чөйрөчө шериглерин дөйр чорударын негезин.

2. Израиль биле Египет Араб Республиканын шериг-лерин аразына атыкка-жышкынын сокадырын кан-гунун чорудуларын дор-доразан сокадыр дугаа-жылга бодуңуң шиптирлерин ба-дытажышкан, атыккажыш-кынын сокадыры күштү бооп эгезин үеде чедир тур-ган чөйрөчө шериглерин дөйр чорударын негезин.

каар сагып турарын хайга-раары-биле КНО-нун хайга-раачыларын дор-доразан чо-рууларын хемчегерин алдыр-ган баа ол сорулгага КНО-нун амы үеде Чооку Чөөн чүк-те турар ажилдажыларын бол-гон бирги эдөгөдө Канде турар ажилдажыларын ажил-галта Чингизе секретари ча-малеп турар.

Кыдат төлөзөкчи ол чугу-ла шиптирин амы-биле удуураанын, хой-ле хоорун шуугазынын чугулазын ба-дытажышкан мурнуңа кылган.

СЭКП-ниң төлөзөкчи Я. А. Малиг атыккажыш-кынын сокадыр дугаа-жылга Айыл чок чорук Чөвүлели-нин октябрь 22-де резолюция-ны Израильдин үзөли-биле шиптирлерин боттуңуң шиптирлерин ба-дытажышкан, атыккажыш-кынын сокадыры күштү бооп эгезин үеде чедир тур-ган чөйрөчө шериглерин дөйр чорударын негезин.

Айыл чок чорук Чөвүле-линде өскө-даа төлөзөкчилер бо резолюциянын чугулазын айткан, ову херек кырына боттадырыларын кол кичаң-гейин салып турарын илгер-кейлер.

Израиль шериглер Суз ка-налынын барын эриңде Исмаилиянын хоорай до-гула сууларында Улуг-Амы хөдө чедир деңизерин эжелеп турар деп, Тель-Авивтен келген дыңалы-ларга бодыткан.

(СЭТА).

Делегиз

Культура
амыдыралынын
экраны

Агитбрига- даларда

«Коммунизмче» оружук-колхозтук тову Солтур сууруга райондук беш агитбригадалардын толдурлары — дортен ажыг бот-тышым-гыр артистер чыгып келгенер. Район товууну «Чалаган», Торгалыгын «Хомус», Солтурун «Аян» деп агитбригадалар район көрүлдөнгөн кижирп келгени бо. Бот-тышым-гыр уран чуулдук дайынчы хевиринчи бригадалары боттарынын программасын кыскаро беш чыдап шаттыкты ушук чыдап мурамын мурамын чыдап чаагай удуздуу элдержидарыны уландырган.

Көрүлдөгө бирги черин «Чалаган» (удуртукчу П. Т. Таваажан), ийги черин «Хомус» (удуртукчу П. Монгуш) элзэн. Көрүлдө эртеркен соокта «Хомус» агитбригада Халдайгагыта болташ «Кызыл Тук» кохоз, аалдап чедип, чоңга боттарынын оюнун бараалгаткан. Дус-Лагын талаптыгы аныктарынын концертин көрүкчүлөр солтургап, омон бүрүзү дияматты ашып жаскаашкынарылыбые хулап ал турган. Бот-тышым-гыр артистер колдун Монгуш-Тайга району-биле социалисттик чарыштык болтай. Саглыгын «Көгө-буга» деп агитбригаданы улдас мөлдөмдигин чурту — Монгуш-Тайгага аалдап баары-биле белеткенип турар.

Бистин корр.

Ырлар фестивалы

Ленинчил комсомолдун төртүтүгенинен бээр 55 чыл болур оюнга тураа-кааткан аныктыр чыралын-дын фестивалы Кызыл жор-райда уламчаланат дээр. Фестивальдын биринчи ту-рар комсомол организация-ларынга өргөлзүт. Адаа ор-ганизация бирүзүдөн ийи чыралын куушукту-тосон кишириңиздер.

Бирги экириңиз тилек-чалары остобур 26-да уран чууа учкычсыздыгы ийини эчегине кыргышкер. Ол бир баштай школчалар-дын дарызында — өөр-дүлгө чырылрыңиз түшө-миде — үстүрү-бүдүрүл-гелерин — үстүрү-бүдүрүл-гелериңизди уран талай-тызын көргүзөр. Фестиваль-дын тилектеги маалыр-дык-патротиу болгаш ком-сомол чыралыңиз талызы-миде лауреаттар болур. Олар Ленинчи комсомолдун төртүтүгөн хуңуге туу-раскан Кызылда болур байырыңиз кезгезе чыраа-лар болгаш ийини шынаа-ларын хуңуңиз алылар.

С. АДАЛ-ООД.

Оперетта-ны көргөш ..

Бодунун үжүн сескя эс-
созун республикалык хог-
жыштык театры С. Сярыг-
ов биле А. Чыгар-
отууны бизкизи «Хунцү-
саламжылары» деп оперет-
тазы-биле чоокта чаа
адыктан болтай. Ум чо-
гаалда амгы үе бир со-
хотун салгырында алыс
оскенини адык-нык,
амгыраалын көргүзүп ту-
дур.

Салыр эргелекчиин Тум-
атын буюм театрын
жылды Чалдыма Монгуш
өөдичилерин ойнап, кө-
рүчүлөрүн кичээгейин
хаара туруп шыдама. Ол
мышак социалисттик чары-
ка тилекчи бооп үпөр
дээр, меге сан-түп кожук,
«таарыштырып» турар Тум-
ат дарганын артын кы-
зымды шыдапкан, колдз
Совет депутаты, чунан
ажык эргелекчиин чунан
айлы артын Роза Серел-
ович билганы мезгил че-
рде дыкка таарышты, он
агында Туматчү уруу
Күкени артист Л. Бары-
маз, салбырын агрово-
мун Тыва АССР-нин ал-
дарлыг артизи Л. Солу-
нов, Тумат дарганын ка-
дайын Тыва АССР-нин ал-
дарлыг артизи Е. Кеел-
ны биле артист М. Нарый-
овны дегелег чотур.

Амгы аныктарын дуа-
гында солун опереттаны
көргөш, сазын-сеткилим
хайынгы, бистин мадыр-
лык көлдз илчилериниз
дугайлыма ам-длаа чаа-
шылыни бистин чогаал-
тарымыс бижирын күзе-
дим.

Р. БИРИ-САНА,
уран чүүл учушчына
театр салбырын
көргүчүм.

ЧОГАЛЧ
(Литературоведтин демдеглели)

[illegible]

пролетариаты хостаарынны
дерээнге өргүл, бодунуң уя-
ныңа боттуң негелдериниң
харыңны тыйарын оралдажып
чораш.

Октябрын шүлүкүзү
В. Маяковский социализмниң
нигелдиги, базманынның
үзүниң базым-шооңуң
күш-биле сипдирген ээсин
Совет шүлүктүрин бижизин. Со-
вет чогаалы В. Катаев социа-
листтик делегейин тургустун-
ганынның дугайында, чаз ки-
жиңип — медреселиг тургу-
зучулуң — кижиниңтинениң
дугайында чогаалды —
«Е-шаг, буруңгаары» деп
омак-серек романын бижээт.
Катаевтин маалылары бот-
тарынын соруктуң күш-ажы-
лы-биле уе-шагың мазин
тургуделиг дээш кызып турар.
Коммунизмге буруңгаарлаң
гудум кижилерин узе-бозла-
нын хевирдээриниң бүтү та-
зы-биле сайзыраттай кижини
кижилериниң сорутказы
улам уфут уужур-ду-
залиг болуп кел чы-
дар, а ол дээрге ажычыл
чүрүмүң чыгып бич чы-
гула чексиздериниң бирээп
болуп — литературалык долоо
өөчүр турар дээш ол-дур. Ам
чогаалыңның мурунда боду-
нун үзүниң оуур-хевирин
ажыкпн көргүзүр деп улам
нарын соругуа тургустунган,
чүте дээрге кижэ — сайзыра-
тай социализмниң нийтиделер
тамаатызы — нарыдында, хой
талалыг апарган. Оон сагыш-
сеткилян долоу-биле чуруур
дизе, чогаалыңга нийтиде

жогдузделин ханы болууш-
кууярын, уластуң психоло-
гыныын, угаан-бодал деңи-
линиң, массаның илдепкели-
ниң оксертегени билри —
маадырын мөү-шынларың
дагыгы турары ниятелиң
бүтү тургузуң тогарай би-
лри эрэгсэк чугула.

Бисте кыргыз элдег илака-
лың аң-пийитиң чоруктуң
маадырлар турдугуң тур.
Билдг маадырны олу-
хевирн чогаалчы болу-
дуз аң-жертнең ханы со-
нуургалдыг болза, чүлө ыч-
кан тургузуң шылаар.

Чаа беш чылдыг плавни-
яның күүсүдир дээш, ажилчы
чопуң амдыралының мате-
риалдыг болгаш культуру-
депчили улаң көүдөр дүз
демиселге чогаалчылар бот-
тарың үлүң кириш турар.
Ыңгалза чаа үе-шаг согу-
мастерстерин улаң илдепке-
лиг болуруң негеп келгес.

ССР-ниң Чогаалчылар заңе-
лини IV пленумуна Чогаал-
чы болгаш беш чыл деп ай-
тырыгы чутаалажың турда,
уластуң амдыралыңче лите-
ратуриңа, кызыгениң күш-
таларыңа, эрэгсэк чугу-
лазың Г. Марков елестегең
болгаш кыркышкылар саал-
ааныңа дөмдөгөң турар.

Амдыралды ылаатың-биле
өөрөң чорук прозаның,
позияның, драматургияның
чогааларыңа амгы үеңиз
ич чугула болгаш илг өлгөң
айтырларың тургузуз тала-
зы-биле чогаалчы дөмө
орукту ажилың турар. Тоск

Эш чыдагы куш-ажалчы чукчулары чыраыл бажирде, эйне дөңгө хеаирде бодур өскөк болгаш уран-чечен публицистика оиза ужуз-дуздыг.

Социализм үезинде куш-ажалдыг чазарткыч ролгой коргүрөй бистиң литература ымстик кезеде кол сорулгазы бооп келген. Куш-ажал кижиниң чап мөзүзү, ооң сагыш-стеклигини, метелерини чап шыпарлары плереп кестүр. Совет литература чоңун ажал-кижини оңдур чагайын уран-чечен ову-хеаирлере синиреп орадажын келген. «Агар ашымрал» уран-чечен чогаалдыг багай материалдыг кыска болаларым М. оран-чеч оштур шыпка. Ол бола «Советтер Эмелиниң дуага-деп өскөрти бажын».

Прозаның болгаш поэзия-нын мык «эй алдарыг чогааллары болушчунарын лизг иш-биле бижиткн-диз, Чижиз, М. Шолохов-ч «Алдарга хур чер» болгаш И. Эренбургтүг «Йиги хуру», А. Фаселетин «Анык гарда-аык» болгаш А. Тевродский-ниң «Василий Теркин» чогу-на мынар тымтыгылан. Чо-гаал үргүчү-де уулг чап ту-дуг-биле кады тымтык чап турбас болган чап. Чамдык чинар ошк чанлар дугу-дугу, бижиткн-диз, Чижиз, М. Шолохов-ч «Анык гарда-аык» болгаш А. Тевродский-ниң «Василий Теркин» чогу-на мынар тымтыгылан. Чо-гаал үргүчү-де уулг чап ту-дуг-биле кады тымтык чап турбас болган чап. Чамдык чинар ошк чанлар дугу-дугу, бижиткн-диз, Чижиз, М. Шолохов-ч «Анык гарда-аык» болгаш А. Тевродский-ниң «Василий Теркин» чогу-на мынар тымтыгылан. Чо-гаал үргүчү-де уулг чап ту-дуг-биле кады тымтык чап турбас болган чап. Чамдык чинар ошк чанлар дугу-дугу, бижиткн-диз, Чижиз, М. Шолохов-ч «Анык гарда-аык» болгаш А. Тевродский-ниң «Василий Теркин» чогу-на мынар тымтыгылан.

Дыка хой совет чогаалчы-лар литературага болуңчу орун куш-ажалчы изиг бо-лушчунарын чанындап эзе-диз. А оларнын чамдыктыг

ринга күн-жыл темизде бүтү
туратпайын» кол чыгарып
бооп артып калгылаан.

Амгы үеңч бижимедерди
чүлө - дуржукалган мастер-
тер түртүзүп турар ээс, оюн-
харын анык таланталар базар
байылды турар. Эзелер чорурү
чогаалык дуржукалгантарга
эртип, мурунла кимин-ла
эскербин чүдүлдерин литерату-
рага «жөп, амырлардым»
«каытарын» улам хандар ады-
дарыштар чорук хала ээс
болгай. «Сезн төрөн чүрүндө
хорлалээн пиялтел чалбы-
жына болуучу чүрөңн
каппан ба, оюн соола ка-
ралаштың, бийиңн азы харын
дуржукалган»

А. Түпкүлүмүз анык, чу-
пучукага стрелел турганы чер-
де жазык шының.

Улустун амырлары-би-
тургучу эскерил турар бот-
тотт амырды-биле доктаамал
харылаза, дүвөрүнчө айт-
тыларга чогуур оубуде ха-
рымалл база пиялтел хог-
жуделениң «угуамышкына-
рын» шын коргунуп билири
чогаалык чогуу халг ужу-
дузгал. «Боттотт амырларды
коргузеринин дугайын чугаа-
лап тура, ол чогуу калдык кө-
рүңүчте коргустанчү турар-
чыкче кизеңей салыры чуга-
ла. Борангай база буугунчү,
бузук болгаш жамалар коруң-
чүчү, бузук, элзеген чүрө-
шынч, чүтү-ла, керкесөө
коруңчүктөр-ла, чүлө байы
чүшпн соора корбс, а эл
чүс корбс албас коруңчүк-
тер-ла турар-ла болгай».

Амырлардын болун чечен-
мерген согел турар коруң-
чүктөр, ёзүлдү амырлар кал-

баш болуп ужуртутуздан айтыргыч шынын бөлүмү (чуге, сөстөр-беле, көргүзүү, укур-хасарлар-бисе), көргүзүү туурал көрүнүштөр болууду турал-деген, Ноганнес Бетер шып бижиэн.

Совет литературанын болгаш кийиниледи, чогаалдын шып болгаш номчүктүүчү харызылаадын, оларын уду-делар сонууралдын номнар ны чогаалды туурал кижилер биле номнары көмчү туурал кижилерин доктаамал укур-жып, амыралдын бозо чогаалгынын чү чугула айткыргыларн кады чугаалаадын тууралындыл Москунын килеринде болгон. Москунын чогаалгылар чүлө арткин кылды номчүктүүлар мурунгу 18 муң таар чүпч. чүе чугаалаарын.

А прозадын боза поэзиянын пизм-бүрү айтыргыларныга тур раскааткан номчүлө конфереңциаларын чечешти саяла чедер боор. Оларга сонуургалдык чугаалаар төктүп, белин профессионал делешимар бугааалар кылгыга берилээт болгай. Колхозтарга, заводтарга литература неделаала турган организастап туурал. Бүгү түлдөр чоңун эстетикти кижизилдигинен барсап болуп келген. Ылдыг укуржылгаар чугаалаар биле жыйнаа ажалга чад калгын берип туурал. Олар дээсэ уран чүлдүл да уаусте. Улуустү уран чүлдүлө чоокушул туурармын килердинчиги бирээз-дир.

Совет номчүкчү болза ли-тература чогаалдарынчын чүлө д херектегизин эес, хары-зын

оюн түргүзүүчүлүгүнүн бе-
рээси. Ол литератарияны ма-
нары-биле калы сепкин, бе-
дан, как чүүлдерине хей-тэй
кырып чооруур.

Биктин үеинесе каякталыс-
ти чурттары чогаалчылар
боттарынын деп белемде-
ныш пианы ал, дешпешкеге
уран чүүд политикага миним-
биле кирип, нинталаа көч-
үдөүдөңүн уганышкынчыны
саялар чедирерки орада-
жып туур.

Социалисттик база буржуаз
идеологияларын эптеп оомо-
демекси чогаалчылаа боу-
туну тукудуу тогарайла-
ныш, тайбылди биле дешпеш-
тепке херээ дээш уран сөстүү
чөпсө-биле идеялык дем-
сактары негеп туур. Сөстүү
мастерлеринч бөдик хари-
галтаны болгаш эп-септик кат-
тыштарыгазын мелеер би-
тып туурары. Совет Эмгекчи-
лиги база бүтү социалистын
дем каттыштырылазынын
чурттарынын тайбынга инак-
шылдыг даушкы политика-
зын изин-биле деткип туураы
чоокта как Алма-Атага бе-
ган Азия болгаш Африка
чурттарынын чогаалчылары
нын V конференциязынга тая-
кун-биле пилерин.

Чогаалчынын дауустун амы-
дырды-биле, бодунун үсүй-
белди тартылазын амын
как тукум, оом чогаалчы-
чедикчилик оруу ак дээрди
практикалаа хуя санын чи-
жеат бадаткылар.

И. ГОЛИК,
физология эртерминин
калдызды

К и ж и б о л г а ш х о о й л у .

ЭЛЭЭДИЛЕРЖЕ КИЧЭЭНГЕЙ

Милиция-биле ужуражылга...
Ылыгы ужуражылгаар дөмөй
эбес. Чамык кижилер куру-
нениң бу организмга хамаатын
таргаа хамаарыштыр айтыры-
ны шийтирлээр дээш келир.
Оскө кижилер милицияда
дээш дилеп, оң сүмезин ай-
туудар. А бир өскөлөр мили-
ция-биле боттары кээп ужу-
рашпас, чарын оларны ыаар
кедидиртир, экээр.

Өсөгү таварыягаларда ми-
лицияга кеддиртир, эккелдир-
тир турарларын аразына
ээледи солдар, кыстар база
бар. Олар кымчыра? Арага
кижи алган, турумык-даа,
кижи бургуу-биле шорбакан
турар ач, өгүш-кырыш дил-
ден кылаштан чоруурлар да
богумалар. Көрүп көрүүлери.

Илья Фетисов. Он алда хары-
гы ону кы тайыр. Школага
өөредилгенни макган. Арага-
дан, хулаганан чоруп турган.
Милицияны уруглар өрээниң
өгү бо-ла эккелген болур.
Оң школага өөренип турда-
лаа, милиция айдлакчылары-
ны-даа бөсөззү ам дээрсе-
ниңде кы түңгөл бербей тур-
гун. Ону ам № 35 протек-
училлешке кирип каан.

гай. Уургулрның ада-нези боттары төлөпкү болуп, аззды уургулрны шым ээ-биде кижиңдер болза, олар кайбас-лаа багай орукке кирсе. Оу беш харыг Саша Милко киңиниң ахазы № 14 механизация эргелинде алектрипктурар, сонгу нези база ажалт-тын. Саша текенетиян эгелээрге, ону ачаы ургүчү эттээр турган. Бичангап, ону коркташ, хостуг үезин ургүчү кудумчуа ээртирин, алаа опмок чачныг оолдар-бые таньжып ап, оларнын саалдарына алыскап. Бичия оол чөртү оорланп, арга-лап өөрсөнип алган. Ажасы ону билип кааш, улам эттээр турган. Аа оол акаа харапал. Харын улам өжежиб эгелзэн. Бэрза-бэрза оол харын эзүлүг кем-херек үүгелдикчин болуп, ап пинтиртүр деп турар. Алазының «кижиңиңиз аргазыны» уржуу нылдыт болган.

Ээлзди уургулар багай чач-чыла кирил эгелеп турган, оларны соксадыр, кооа-рыны» деп өсүтү ада-нези чу-гаалзар болгай. Школага ону мичажак чагып, сургул турары чутгажар. Бичалза-аа шкы

чок турар. А уругларын карактар, олар хостуге уе-шагын аажиктык хересте чарыгалзаша туралар боллазс амуруларга. Ажи-толудун кижизилдизин дзшн ийитилди мурунга ха-рысылгалзын уткар тургуларга. Ээлзди урулар уе-шагын маагай чорукка, толешти-биле сиртиршиге «Бригантина», «Истек» деп урулар клуб-тары чогуур ажалдырын кылып, шыгар бирги эээлдеге «Берге уруларын» хаара ту-дуп, аажикты солун чуудер-ге хандыктыр турар. Шы-галзала-ла ыдыг клубтарын Кызылга улам халбартырын амыралды негер турар. Кызыл хоорай Советиниз куруском-бо талазы-биле боттуд дузаны кургузер бирер дээрзин маап турар бир.

Ээлзди урулар чорум-чоруу урушкыниирин кылган тавар-мырларга харысылгалзы ху-зур дээрзин ады-не, школа у-туп боллазс турар. Кем-херек уулеткен чарыгалзаша-ге кезиче харысылгалзынга 16 хардан эгелеп, а чамлык аар херек уулеткенде харын-дээ 12 хардан эгелеп кириирин хоокулуг керген. Ээлзди апарган уруларга эрге-хоолду били-

Белеткени берген

МАГАДАН. Хоорайың спорт школаларының хаахчылары болгаш хоккейчилери маргылаагарга белектерди эгелер берген. Оларның мурунда харыскалыгын маргылдаалар бар — РСФСР-ния улустарың кышкы спартакнадазы, Бүгү-үзүлүңдүң профбайдел-комсомол кроузу, чүртүгү школаларының анык хоккейчилеринин баштайгы чемпионнады. Ыраккы Чоон чук болгаш Сибирь зоналарының маргылаагарга болгаш өскө-да. **Чурукта**—уруларын № 2 спорт школаларың хоккейчилери белектер үзүида.

(СЭТА-нын фотохрониказы).

СОЛУН КОНКУРС

[illegible]

телевидение

ОКТАБРЬ 26-ДА

МОСКВАДАН

13.30 — Дамчидлагал программы. 13.35 — Мелээрзүүт. 13.45 — Онцуг телекүргүзүүт. Уругураа. «Ойнаарктаг театрлыга». 14.15 — Онцуг телекүргүзүүт. «Үш танкымч». Муулфильм. 14.25 — Кошерт. 15.00 — Тыншымары барасан «Парны көвүдсөт». 15.55 — Онцуг телекүргүзүүт. «Коперник». Хой сериалыг уран-чечен телефильм. 2-ги сериасы. 16.50 — 17.00 — Чапсар. 17.00 — Онцуг телекүргүзүүт. «Коперник». Хой сериалыг уран-чечен телефильм. 3-ку сериасы.

КЫЗЫЛДАН

18.00 — Кошерт.

МОСКВАДАН

ССРЭ-нн оксөк бай таласы-бөлөмөшдөт. Ч. Дамчидлагал (Москва) 19.30 оюн. 19.10 — Н. С. Тургене. «Көдзэге бир ай». Шин-фильм.

КЫЗЫЛДАН

20.45 — Телемелээрзүүт. 21.00 — Мелээрзүүт (орус тыла). 21.10 — Чарьядал реклама.

МОСКВАДАН

21.15 — «Көдзэге бир ай» делши-фильмийг улачымыс. 22.30 — М. Галина. — «Патетиктириэ». 22.50 — 23.00 — Чапсар. 23.00 — 23.30 — «Үе». — Информастыг программа.

Мурнуку хевээр мурнунда

Чуртун хөл-шыдыраа чемпионачыны (дээдэ лиганы) ам бир салыы артыа. Оон мурнуу чарымында болган салгы мурбат турарларыны байдалын ескерттизэн. Григорьян биле Спасскийни, Петросян биле Корчнойну, Керс биле Смысловту, Тукмаков биле Таймановту, Кузьмин биле

Талыдын, Полукаевский биле
Савоннуң салыглары хайым
болулаан. Геллер Свешников-
ту, Аверкин — Белявскийни
удуп алганнар. Карпов—Ра-
ковскийниң салымы сонгаар-
латтынган.

Делегей чемпиону тораан
Спаский 11 саяны болуп,
мурнаышаан.

«Арараттың»
база бир
тиилелгез

Ереянын «Араадыны»
дублетины чүртүт чөм-
ү дааш ойнаашкыны октяб-
4-те ЦСКА команданы 1:0
анга удуу алган. «Араат-
м 37 санын. «Араат» бо-
ууну шөлүгө Ленинградты
Зенит» командасы-биле ам-
ир ойнаар. «Арааттын» кол-
дуралыгычызы Киевтин
амотузлары болуп турар.
оларнын саны 34). олар
бөлүгү ийи оюнжарын Алма-
тага болгаш Ташкентке эрт-
тир.

(СЭТА-ным көр.).

Шевърлер кылман ажылдар

Алаан-Маадыр аттыг чурт-
шчылар музейинде бойду
кылдынгы тускай аалында
Тывагыл суругалгыл сыйлыгчы-
лериягыл кылтылаан ажалла-
рынын делгелгези ажитыг-
ган. Бойду кылдынгы эргек-
тезин Кара-мыс Монгуш буса-
фоз эргекчилик Тамара Нур-
сат олод мурейге кыг турар
чурт-шчылар куулуни баар
далаалгыл човар-далал бол-
гонго теш алымышан оюн-
сыйлыг кылтылаан уген
ажыг ажаллары делген кор-
гускен.

Шыз жолду шитинде чыс-
кай делген каан ажалларыда
Илья Репин аттыг шыналдыг
далаурестары Хертек Тойбу-
Хаалгыг «Чыг аякан буур»,
«Алайдыг шыгу», «Бурт-беле
месилешкен сарлык», «Ырлан-
ган пар», «Оолдуг мынак»,
Хертек Мижит-Доржукуг «Огу-
ду куужакат алган алмыг»,
«Мойнунда чылан орашкан
алдыг аянык биле хуубуе

Равса Аракчааның дазылдан кылганы «Эзты-Мелеге», «Сырынналган шиле» деп, дири амтаныннын чараш азы-чащын, дазылдан камгалан калар агаратыры көргүскүзүн ащылдыры бар. Эри суура курттан кылар Британ Дулунуру курган азы-чащын агарар база Тешин Протасуун «Хордадан арылан» болган еске-да ус-шешерлерини дири амтаныннын азы-чащын туул-да, курган ащылдыры чуул-да, бие-да кижилер со-нуургал-беле магазан, көрүл туралар.

Тыяныц суралгы шешер-риниц бойдустан дириг амы-таннарны сылбып кылган ащылдыры музейге келгизгүн кижилериниц кичынгенин ха-ра тудул турар.

Сегизга БАЯН-ООЛ,
музейин фонд ащылдаккыны

«Дүжүт»- тилекчи

лелге» соххозтун «Дүжүт» деп агитбригадазы анаа бирги чери алган. Ол агитбригада шынал-ла дүжүт ажаалдазынын үезинде хову-шөлдөриңи ишиндеринге бараан болуп, бодунун үлүү кириген.

«Шамбалыг» совхозтун,
«Уржугла» станциязынын
«Титбригада»лары база кө-
үлдөгө солун концерттер-
и бараалгаткан.

Э. МОНГУШ.

ыл, Шетянкин-Бравченко кудумч
изинин 23-54, харысалгалы
й калдизинин 21-47, ултпур к
яны 31-75, корректорларны

зу, бажын М.З. ТЕЛЕФОННАР
секретарьны 23-35, партийжи а
идизинни 22-64, чагаа килдизини
27-41. Солун келбейн барган

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕСИ: 667000

Кызыл, Шетиянка-Бравченко күтүмчүзү, бажын № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: Редакторлорун 24-63, редакторлорун оралакчыларынын 35-24, коллизиянын 23-54, харысчалгалыг секретарынын 23-35, партияжи амырал коллизиянын 37-13, "культура" коллизиянын 23-54, коллизиянын 21-47, үлөтүрү коллизиянын 22-64, чагаа коллизиянын 41-27, информация база совет түрүгү коллизиянын 20-60, редакциянын 31-75, корректорларынын 27-41. Солгун келбейи барганга 32-75 телефонче долгазат.

Пар. ама 2. Тираж 15.953 ЧАТЫҢ № 2325.

Бухгалтерский баланс на 31.12.2012 г. № 1. ТС-01412.

Тыга АССР-яа Мидистолор Чэвүлелинэ Ном үндүрөр чер, полиграффа болгаш ном садынын талазы-биле аргелелинэ типографиязы. (Бызыл Шетинкил-Бравченко кудумчузу бажыа № 1). ТС-0(4)2.